

Felvidéki Szemle.

— EPERJESI LAPOK —

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

— Megjelen minden csütörtökön. —

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díj: Háromhatszós petitsor egyszeri hirdetésé 7 kr. Többhatszós hirdetésért, jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 30 kr. Nyilvánt: minden sor 10 kr.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Szobrot a királynénak!

Sárosvármegye területén, megdicsőült Erzsébet királynénk szobrára megindított gyűjtések eredményeként eddig a következő adományok felől nyertünk értesülést:

1. Sárosvármegye közönsége	2000 kor.	— fill.
2. Kis-Szeben sz. kir. város	200	„ — „
3. Bártfa sz. kir. város	100	„ — „
4. Eperjesi Takarékpénztár	200	„ — „
5. Eperjesi Társadalmi Egylet	110	„ — „

Ehhez hozzájárultak: Eperjesi Társad. Egylet 100 kor., Kubinyi Albert 10 kor.

6. Eperjesi Széchenyi-kör	100	„ — „
7. Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet (az «Erzsébet királyné-alap» központi bizottsága útján)	100	„ — „
8. Tahy József várm. alispán gyűjtő-ívén	690	„ — „

Ehhez hozzájárultak: gr. Wengerszky Hugó 20 kor., Bánó Árpád 10 kor., ifj. Meliorisz Kálmán 10 kor., Szinyei Merse István 100 kor., Tahy József 20 kor., Baán Géza 10 kor., Úsz Antal 10 kor., Eperjesi Bank-egylet 100 kor., Radvány Kálmán 10 kor., Mattyasovszky György 10 kor., dr. Mariássy Béla 10 kor., Bánó Aladár 10 kor., Piller Kálmán 10 kor., Raisz Ede 4 kor., Ghillány-család 200 kor., Ghillány József 100 kor., dr. Ferbstein Márk 10 kor., Hajtinger János 2 kor., Berzeviczy Szilárd 10 kor., Holénia Ernő 10 kor., Havrillay Béla 4 kor., dr. Krayzell Aurél 20 kor.

9. Eperjes sz. kir. városnál eddig befolyt adományok	98	„ — „

Ehhez hozzájárultak: dr. Mo-sánszky Titusz 6 kor., Gasch János 2 kor., Mayor Róbert 2 kor., Schiller Vilmos 2 kor., Schütze Henrik 2 kor., Gombos Alajos 10 kor., Dienes Lajos 4 kor., Vilicz Kamil 10 kor., Gör. kath. székeskáptalan 50 kor., Gör. szert. kath. papnöveldei előjáróság 6 kor., Gör. szert. kath. papnövelde növéndékei 4 kor.

10. A Nagysárosi Múmalom gyűjtése

Ehhez hozzájárultak: A Nagysárosi Múmalom részvénytársaság 200 kor., Bielek László 40 kor., Ferdinó Béla 2 kor., Bielek Zoltán 4 kor., Oszvald Béla 4 kor., Fábry Lajos 10 kor., Amrein József 10 kor., Máthé Károly 4 kor., Abos János 4 kor., Flachbarth Jenő 4 kor., Malom-munkások gyűjtése 27 kor. 84 fill., Gépek és műhelyek munkásainak gyűjtése 24 kor., Raktári munkások gyűjtése 7 kor. 76 fill., Raab János 2 kor.

Eddigi adományok összege: 3937 kor. 60 fill.

A sárosi ev. egyházmegye főesperese f. hó 14-én e következő tartalmú iratot küldte szét a hatósága alatt álló lelkesi hivatalokhoz: «Nagytisztelű Lelkesztárs úr! Az elhúnyt jó Királynénk temetése f. hó 17-én d. u. 4 órakor lesz. Felhívom azon hazafias és kegyeletes cselekedetre, hogy akkor húzassanak meg egyházában a harangok s zengjen el a hívek ajkairól a templomban egy részvétellel halotti szent ének és ima a sírba szálló áldott Honanyánk végtisztességére s emlékeztetére. Velt Budamerben, 1898. szept. 14-én. Chotvács Endre, főesperes.»

Kis-Szebenben megható gyászistentisztelet volt a temetés napján a róm. kath. templomban, a melyen a hatóságok, intézetek és testületek képviselői teljes számmal megjelentek

Bártfán az összes templomokban szintén gyászistentiszteleteket tartottak, a melyeken a hatóságok, intézetek és testületek képviselői mind résztvettek. Szeptember 17-én, a királyné temetése napján, a plébánia-templomot helyettesítő Ferenczi-templomába sereglett össze a nagy számú gyászoló közönség. A templomban, a főoltár előtt, díszes ravatal volt felállítva, melynek rajzát Lange, főtemplomi építész rajzolta s melyet Kaprinai Mihály készített. A szentmisét Kovácsi Antal prépost-plébános nagy segédlettel végezte; az énekkar pedig megható gyásznéket adott elő, ezek között különösen a felséges királynénak egy kis költeményét is, a melyet Hemerka Ulrik karnagy ihletéssel zenésített meg. A gyászmise után Szokolszky Bertalan káplán felolvasta Bubicus püspöknek gyönyörű pásztorlevelét, melynek elhangzása után a Libera következett.

Szeptember 18-án d. e. 11 órakor a bártfai ág. h. ev. egyházak gyászistentiszteletét tartották meg a feketével bevont templomban s Szalabey Mátyas és Fusth Alfréd beszéde, illetve alkalmi imája voltak a szomorú ünnepély mélyen megható pontjai. A dalárda Graeser Nándor karnagy vezetése alatt szép gyásznéket adott elő.

A reá következő napon ismét az izraelita templom falai egyesítették Bártfa város szívből gyászoló közönségét. A gyászbeszédet Halberstamm Mózes főrabbi tartotta.

A kis-szebeni ágost. hitv. evang. egyházközség folyó hó 18-án gyásztárvallal bevont és gyönyörűen feldíszített templomában a hatóságok és testületek részvétele mellett ő cs. és kir. felsége Erzsébet királyné emlékére ünnepélyes gyász-istentisztelet tartatott. Megható emlékbeszédet és imát Dianiska Albert lelkész mondott.

A kis-szebeni izr. hitközség f. hó 24-én a nemzeti gyász alkalmából ünnepélyes gyászistentiszteletet tartott az ottani izr. templomban. Nagyszámú előkelő közönség, valláskülönbség nélkül, a kis-szebeni sz. kir. városi hatóság, a főszolgabírói, a járásbírói hivatalnokai, a tisztikar, a felekezeti lelkészei, a k. r. gimnázium tanári kara, az áll. elemi népiskola tanstülete és az izr. hitközség minden tagja jelen volt az ezen alkalomnak megfelelően feldíszített templomban. A gyászistentiszteletben résztvettek az említett tanítványok izr. növéndékei, a kiknek a hittani óra alatt bold. Felséges Nagyasszonyunk áldásos emlékeztetét a hittanító szívébe véste. És valóban, azon mély áhítat, melylyel az istenítiszteletben résztvett az ifjúság, tanúbizonysága annak, hogy a bold. Királynénk emlékezte mint szent eszme örökké élni fog szívében, lelkében. A gyászünnepély egész lefolyása méltó volt a nemzet nagy és mély bánatához.

A budaméri ev. egyház már f. hó 11-én, a mint hírül vette a jó királyné szomorú esetét, kitűzte tornyára a fekete lobogót. Szombaton pedig, a temetés napján, egy óráig harangoztatt s valamint akkor, úgy vasárnap a drága halott emlékeztetére, nagy közönség jelenlétében, gyász-istentiszteletet tartott.

Az eperjesi izraelita hitközség szeptember 22-én d. e. 10 órakor tartott gyász-istentiszteletet a gyászdíszszel bevont sétatéri imaházban, a melyen a hatóságok, egyetemen és intézetek képviselői és fényes közönség nagy számmal jelentek meg. Az istentiszteletnek, mely oly mély hatást gyakorolt a hallgatóságra, főpontja dr. Aussterlits Mayer szépségeiben gazdag beszéde volt.

Az eperjesi orth. izr. hitközség szeptember 22-én d. u. 4 órakor tartotta meg gyászünnepélyét új imaházában, a melyet a közönség ez alkalommal tekintethetett meg első ízben. A villamos-lámpáktól ragyogó díszes imaház kiváló gyászoló közönség töltötte meg, a mely emelkedett lélekkel hallgatta végig Richter a. művészi szép énekét és magyar fordításban is kiadott szép imáit

A soóvári izr. hitközség f. hó 19-én tartotta boldogult királynénk gyászos elhúnyta alkalmából a gyász-istentiszteletet. A hitközség összes tagjai, valamint a vendégek is, feketébe öltözve jelentek meg. Az imaház fekete drapériával volt díszítve. A szertartást az orth. izr. közp. iroda által kiadott utasítás szerint végezték. Az istentisztelet után gyászközpályulás volt, melyen Schulhoff Mór hitk. elnök szívreható szavakkal adott

kifejezést mély fájdalomnak és gyászának. A közgyűlés ezután egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy az ünnepeken szokásos halotti megemlékezésénél mindig a bold. királynénk lelki üdvösségeért az előírt ima mondassék.

***

Kérelem.

A megrendítő szerencsétlenség, mely hazánkat s szeretett királyunkat a közelmúltban oly váratlanul érte, néma fájdalommal töltötte el intézetünk tanári testületét s ifjúságát egyaránt: de a gyász megszokott formái nem hozhattak enyhületet szívünkre...

Mindnyájan éreztük, hogy annak a királynénak emlékét, a ki nemzetünk iránt érzett szeretetének annyi jelet adta, a ki e szeretetet a nemzet legválságosabb napjaiban habozás nélkül dobta a történelem mérlegébe, hogy megváltást hozzon általa a nem régen oly sokat szenvedett nemzetre: maradandóbban kell megörökítenünk, mint a gyász ama külső és belső jeleivel, melyeket mihamar letörül az élet megszokott s a legkedvesebb emlékeket sem kimelő szürkesége; mindnyájan éreztük, hogy Belőle a halhatatlannak továbbra is közzöttünk kell maradnia, hogy gyakorolja továbbra is azt, a mi életének főteadta volt: a jótékonyágot s ez által örökké fénylő mintaképe legyen intézetünk ifjúsága előtt azoknak az örök emberi erényeknek, melyek a műveltséget a szenvedő emberiség jótékony nemtőjévé teszik...

E benső sugallat vezet bennünket mindazokhoz, a kiket intézetünk volt tanítványainak, jóakaróinak, barátainak tudunk, azzal a kéréssel: legyenek segítségünkre e magasztos cél elérésében s mozdítsák elő kegyes adományukkal azt a jóakarót és önzetlen lelkesedést, a mely tanulónk filléreit halomra hordatja, hogy Erzsébet magyar királyné nevében a jótékonyágot a kiváló szorgalommal és kifogástalan magaviselettel szemben mindig gyakorolhassa!

A nagyközönségnek adományai a tanári-testületnek és ifjúságnak gyűjtésével együtt Erzsébet királyné alapítvány neve alatt fognak tőkésített; kamataiból pedig évenként az intézet legjobb tanulója valláskülönbség nélkül fog jutalmaztatni.

Eperjesen, 1898. szeptember hó 17-én.

Az eperjesi kir. kath. főgimn. tanári-testülete.

A kibocsátott gyűjtő-íveket kérjük f. évi november hó 17-éig a kir. kath. főgimnázium igazgatóságához visszaküldeni.

***

Nyilvános köszönet. Tek. Kósch Árpád úr, a helybeli könyvnyomtató-intézet tulajdonosa, szíves volt az eperjesi kir. kath. főgimnáziumban létesítendő «Erzsébet királyné» tanuló-ifjúsági ösztöndíjalapítvány ügyében kibocsátott gyűjtő-íveknek teljesen díjtalan előállításáról gondoskodni, mely áldozatkészségeért fogadjon a nemeslelkű pártfogó tanintézetünknek hálás köszönetét. Eperjes, 1898. évi szeptember havában. A kir. kath. főgimnázium igazgatósága.

***

Bártfán, hol a szomorú hír szintén nagy meghatottságot keltett, Rhódy Alajos polgármester szept. 15-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Az ódon városház tanácsterm feketébe öltözött városi képviselőkkel telt meg s a terem asztalára helyezték gyászkeretben s megkoszorúva azt a lapot, a melyre Erzsébet királyasszony, mikor a városházát megszemlélte, áldott kezével a nevért írta.

A polgármester beszéde a következő volt: «Tisztelt Közgyűlés! Mély gyász borult hazánkra és nemzetünkre. Hazánk és nemzetünk védoágyalának, Ó Felsége Erzsébet királynénak nemes szíve megszünt dobogni; idegen földön gyilkos kéz kioltá drága életét.

A gyásznak, a fájdalomnak e nehéz napjaiban, a midőn bús harmóniában olvad egygyé az egész ország bánatos közfájdalma: a hódolatteljes tisztelet, a nagy kegyelet érzelmei indítanak minket is arra, hogy mély fájdalomunknak és hódoló részvétünknek adjunk kifejezést.

Áldott és szent legyen emléke a jóságos Királynénak, kinek fejedelmi erényei és nemes szíve annyi áldást árasztott a nemzetre és a hazára.

A mily igaz és el nem múló a hódoló ragaszkodás és szeretet, melylyel Őt a nemzet mindenkor környezte; a mily igaz és el nem múló a mi hódolatunk Ő iránta, kinek fejedelmi nemes alakját itt e teremben láttuk s kegyteljes szavait hallottuk: úgy lesz Ő áldva haló porában, áldva nemcsak általunk, hanem utódaink által is késő századokon keresztül, a míg csak e földön magyar szív dobog.

Lelkünk fohásza felszáll a Mindenhatóhoz: Kifogyhatatlan kegyelmével adjon Felséges Urunk Királyunk megtört szívének enyhet, megnyugvást és vigasztalást.

Erre felolvasta a következő javaslatot:

„Mondja ki a Közgyűlés, hogy

1. Ö Felsége szeretett Királynénk emlékét mai ülésünk jegyzőkönyvében megörökíti és abban a város közönsége legmélyebb fájdalomának kifejezést ad;
2. hogy Ö császári és apostoli királyi Felségéhez, legkegyelmesebb Urunk, Királyunkhoz e város közönségének mélyen érzett fájdalmát, hódolatteljes részvétét és egyúttal változhatatlan hűségét, ragaszkodását és szeretetét tolmácsoló feliratot intéz, főispán ö méltósága útján;
3. hogy Istenben boldogult Királyasszonyunk temetése napján, szeptember 17-én, szombaton d. e. 9 órákor a Ferencz-rendiek templomában tartandó gyászistenizületen testületileg részt vesz s erre a helybeli hatóságokat, testületeket, tanintézeteket meghívja;
4. hogy az új kórházat a Felséges Asszony emlékére örök időkre «Erzsébet kórház»-nak nevezi el; ennek engedélyezését a legmagasabb helyen kérelmezni fogja;
5. hogy az Erzsébet királyné-szoborra 100 koronát szavaz meg;
6. hogy tisztviselői a temetés napjától számított 30 napon át gyászt viselnek s ezen idő alatt a nyilvános vigalmak tartása nem engedélyeztetik.

A közgyűlés a javaslat valamennyi pontját egyhangú helyesléssel elfogadta.

Kis-Szeben sz. kir. város képviselőtestülete e hó 14-én tartott rendkívüli gyászgyűlést, a melyet *Eiszell Antal* a következő beszéddel nyitott meg:

«Mélyen érezzük azon az egész világra szóló nagy szerencsétlenségnek lesújtó és szívetrázó hatását, mely igaz alattvalói hűséggel szeretett Királyasszonyunkat idegen országban, távol hazánktól érte s anarchista gyilkos kéz által oltotta ki áldásteljes életét. A nyelv gyenge, a szó csekély arra nézve, hogy ezen gyászos esemény fölött annyira érzett fájdalmat itt méltóképen kifejezhessük! Ki volt Erzsébet királyasszonyunk Ö Felsége a magyar nemzetnek, szeretett hazánknak, — azt mindnyájan jól tudjuk; nemes emberi tulajdonai, erényei oly kiválóak, oly tündöklők, hogy azokat itt eléggé magasztalni nem bírjuk! A veszteség, mely elhunytával dicsően uralkodó királyunk Ö Felségét, édes hazánkat és nemzetünket érte, pótolhatatlan; — a seb, melyet ezen gyászos esemény szíveinken ejtett, gyógyíthatatlan! Vigasztalást nekünk egyedül a hit nyújthat, a mely mindenkit, tehát minket is túrni és szenvedni megtanít!

Fájdalmunkat növeli még inkább azon aggasztó körülmény, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk Ö Felségének gondteljes fejeire ezen újabb teher nehezedett le s ezáltal áldásteljes munkássága természet-szerűen megbénul; hogy annak a kimagasló egyénnek, kit mindnyájan hű alattvalói hódolattal, mélyen tisztelve szeretünk, a sors kegyetlen keze által reámért nagy fájdalmat s lelki bánatot kell majd elviselnie!

A város képviselőtestülete és az összes városi hatóság érzelme megnyilatkozik, midőn kijelentjük, hogy ezen szerencsétlenség fölött leirhatatlan keserves fájdalmat érzünk! Ö Felsége, dicsőségesen uralkodó legalkotmányosabb királyunk legnagyobb fájdalomában mindannyian őszintén osztozunk s esdve kérjük a Mindenhatót, hogy vegye kegyelmébe elhunyt felejt-hetetlen királyasszonyunkat s adjon neki örök nyugalommal! Aldja meg királyunk Ö Felségét ép testi és lelki erővel ujonnan, hogy ezen nagy lelki fájdalmat elviselhesse és legyőzhesse, s hogy áldásteljes királyi tevékenységét, népei boldogítására, még évek hosszú során át zavartalanul és kifogástalan egészségben gyakorolhassa. Eljen a király!»

A gyűlés a polgármester indítványára kimondotta, hogy:

1. A királyné elhunytá felett érzett mély fájdalmát jegyzőkönyvbe igtatja;
2. a temetés napján tartandó gyász-istenizületen testületileg részt vesz;
3. a temetés napjától számított 30 napon át minden nyilvános multság szüneteljen;
4. a nemzet által emelendő szoborhoz 100 forint járul.

A koll. főgimnázium és tanítóképző ugyancsak a nagy gyásznapon, Erzsébet királyné temetése napján és órájában tartotta meg gyászünnepélyét. Az elsőn *Szánik Ernő* énektanító vezetése mellett az ifjúság egy alkalmi éneket énekelt s *Frenyó Lajos* vallás-tanár meghatóan imádkozott. Hogy mi volt Erzsébet királyné a magyar nemzetnek s milyen emlékeket vigyen magával az ifjúság e gyászünnepélyről? azt *Gömör János* főgimnáziumi történet- és irodalomtanár fejtegette a meghatottság hangján. Nyomban utána a tanítóképző tartotta meg gyászünnepélyét. *Liptai Lajos* ev. lelkész és vallás-tanár szép alkalmi fohásza s az ifjúsági zenekar alkalmi gyásznéke után *Perényi Vilmos* igazgató méltatta találó vonásokkal a nagy gyásznapot és Erzsébet királyné emlékét. A Himnusz volt a gyászünnepély záró pontja. Úgy az éneket, mint a zenedarabot *Kap Gyula* tanár vezette. Mindkét ünnepélyen a tanári kar és az ifjúság teljes számmal vett részt s többen a Kollégium többi tanintézetének tanárai közül is megjelentek. A mint már jeleztük, a Kollégium tanári-kara és ifjúsága egy közös koll. gyászünnepélyen fogja a nagyközönség bevonásával leróni hálás hazafias kegyeletét.

A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületi Kollégium tanárkara és ifjúsága Erzsébet királyné gyászos elhunytá alkalmából október hó 2-án (vasárnap), pontban délelőtt 11 órákor a főiskolai díszteremben gyászünnepélyt tart, a melyre a nagyérdemű közönséget s az összes polgári és katonai hatóságokat, felekezeteiket és intézeteket mély tisztelettel meghívja a *Kollégium felügyelője és igazgatója*.

A kis-szebeni kegyesrendi gimnázium kegyelete.

A kis-szebeni kegyesrendi gimnázium tanári kara a t. hó 16-án tartott rendkívüli tanácskozáson az igazgató előterjesztése után, melyben a bold. eml. Erzsébet királyné gyászos elhunytá alkalmával hazánkat ért fájdalmat, veszteséget vázolta, egyhangulag elhatározta, hogy hazánk nagyasszonyának dicső és felejt-hetetlen emlékét jegyzőkönyvbe foglalja, hogy a pótolhatatlan veszteség és mély gyász külső jeléül az intézeti gyászlobogót 30 napon át lengni hagyják, a tanári kar az ifjúsággal egyetemben ugyancsak 30 napon át a balkaron gyászfátyolt fog viselni, végre, a mennyiben a helyi körülmények megengedik, egy legalább 100 frtnyi alapra, mely «Erzsébet királyné alap» néven kezeltessék, a gyűjtést azonnal megindítja, ha ez nem sikerülne, legalább a boldogultnak szép nagy kiviteli arcképet fogják megszeretni, az azután fennmaradt összeget pedig az országos szobor-bizottságnak beiktatni. F. hó 23-án d. e. 9 órákor a kegyesrendiek kápolnájában ünnepélyes Requiemet tartottak, melyet Para Endre kegyesrendi tanár celebrált s melyen a helyi hatóságok, a cs. és kir. 67. gyalogezred 4-dik zászlóaljának tisztikara, a város művelt közönsége résztvettek. Valamennyien meghatottsággal hallgatták végig a gimnáziumi épületben alábbi programmal rendezett és minden ízében szépen és méltóan sikerült gyász-ünnepély letolyását is:

1. Megnyitó gyászbeszéd. Tartotta Kroll Rudolf, igazgató.
2. Szept. 10-ike Mikrosz B.-től. Szavaltá Lisicsinszky János, IV. o. t.
3. Erzsébet királyné emlékezete. Írta és felolvasta Demjanovics Andor, tanár.
4. Erzsébet. Horváth B.-től. Szavaltá Oswald Jenő, IV. o. t.
5. Gyásznéke. Énekelte az ifjúsági énekkar.

Az Eperjesi Bankegyület mély gyászt a következőképen örökítette meg jegyzőkönyvének gyászlapján: 1898. szept. 17-én mély gyász borult hazánkra! E napon szállt sírba Magyarország legszeretettebb, legnemesebb, legmagyarabb, legnagyobb királynéja, Erzsébet, kinek csak minden nemesért, jóért, igazért dobogott szívet egy elvetemedett anarchistának gyilkos töre döfte át és ezzel kioltotta nemcsak az uralkodó fejedelemnek egyik példányképének, de a nők legnemesbikének drága életét. Mi is a honfűi szívnek legmélyebb fájdalomával borultunk ravatalára a dicsőültnek; — és miután a helybeli egyházakban mai napon megtartott gyász-istenizületekben testületileg részt vettünk, ide jöttünk ismét, hogy jegyzőkönyvünkbe foglaljuk bá-natos részvétünket, a melylyel a közhaza és imádvá szeretett jó királyunk mély gyászában osztozunk, Istenhez fohászokodva, hogy adjon neki erőt pótolhatlan nagy veszteségének elviselésére és vigasztalja meg ezzel az oly őszintén gyászoló és kesergő magyar nemzetet.

A Kollégium megnyitó-ünnepé.

Lélekemelő volt f. hó 24-ikén délelőtt 11 órákor a helybeli ev. főiskolai díszteremben rendezett, tanévi megnyitó koll. ünnepély. Az ünnepélyt eredetileg a koll. tanári kar f. hó 11-én szándékozott megtartani; ama rettenetesen szomorú gyászír azonban, mely épen a koll. megnyitó-ünnepély megtartására rendelt napon érkezett s a Felséges Királyasszony halálával a trónt, a hazát és a nemzetet oly mérhetlenül mély gyászba borította, az ünnepély elhalasztását tette szükségessé.

Méltó volt ez ünnepély ahhoz a Kollégiumhoz, mely mindenha az ifjúság tanítására, főleg pedig annak nevelésére fekteti a súlyt. Különösen ez utóbbi szempontból az ily ünnepélynek van kiváló jelentősége.

A tanári-kar és az ifjúság teljes számmal jelent meg. Ezenfelül az igazgató-választmány tagjain kívül a vendégek sorában ott láttuk: *Szinyei Mersé István* főispánt, *Tahy József* alispánt, *Mandics Ede* polgármestert, *Palugyay Gusztáv* törvényszéki elnököt, *Hoffmann Mór* pénzügyigazgatót, *Almásy Andor* m. kir. erdőtanácsost, *Matavosszky Béla* kir. tanfelügyelőt, *Schlott Gyula* kir. kath. főgimn. igazgatót, *Novák Mihály*, *Pall Endre*, *Draskóczy Lajos* és *Liptai Lajos* ev. lelkészeket és másokat.

Az ünnepély *Szánik Ernő* énektanító vezetése mellett a főgimn. dalkar «Erős vár a mi Istenünk» cz. összhangzatos énekével kezdődött. Majd *Engler Lajos* IV. éves theológus gyönyörű alkalmi imájában kérte az Ég áldását az ifjúságra, hogy az ebben a tanévben is a szülők óhajátását kövesse s a vezető tanárok segítségével kitűzött célja: tudományos kiképzetése és erkölcsi nemesülése felé haladhasson. E végből könyörgött világosságért az észnek, szent indulatért a szívnek s erőért az akaratnak. A komoly meghatottság hangján elmondott ima után az ünnepély főpontja: dr. *Szlávik Mátyás* kollég. igazgató hatóságos ünnepi beszéde s Mérey Aurél kollégiumi h.-felügyelőnek igazi mély bensőséggel előadott gondolatgazdag záróbeszéde következett. Örömmel mutatjuk be a mélyen tisztelt olvasó-közönségünknek a valóban megörökítésre méltó megnyitó- és záróbeszédet:

«Nagyságos koll. felügyelő! Mélyen t. vendégeink! Szeretve tisztelt tanári kar! Kedves ifjúság!

Tehát ismét egybesereglettünk ide, e nagymúltú protestáns főiskola komoly feladatokat hirdető falai közé! Legyen ez új tanév első koll. ünnepélyén legelső szavam a tisztelet, a melylyel e Kollégium minden rendű és rangú előljárója, barátja, pártfogója és tanára iránt adózni soha meg nem szűnök s legyen második szavam a szeretet, a melylyel titeket kedves ifjak, tanintézetre és vallásfelekezetre való különbség nélkül a legmelegebb indulattal üdvözöllek! A szeretet örvendező lelkével s az édes reménység biztató és boldogító szavával köszöntlek benneteket, kik a közelből és a távolból e Kollégiumnak, mint édes jó anyának ápoló, védő és vezérő karjai közé siettetek! Isten hozott benneteket! Adja a jóságos Isten, hogy a minő derült szívvel köszöntöttek most e tanintézet ősi falait, tíz hó elteltével oly elégtű lélekkel s erkölcsi önértéssel vegyetek tőle búcsút s kísérjen majdan az édes otthonba, kedves születek körébe a nemes barátság s a jól teljesített munka boldogító emlékező!

A jóságos Istennek imígyenvaló kegyelméből tehát megkezdjük az 1898—99-iki tanévet. Úgy tetszik nekem, mintha, mikor Kollégiumunk törzsköcs élet-fája egy új égyvirűt készült indítani s mi ennek a fának szadokokat láttott és szadok viharaival és viszontagságaival megküzdött terebélyes lombkoronája alatt egy-egy új tanév megnyitására gyülekezzünk, életünknek megannyi fordulópontjain állanak meg. Engedjétek meg, hogy egynehány gondolatföredékben megérintsem vagy legalább is jelezsem a tanév küszöbéről szemünk elébe ötlő föladatokat.

A tudomány, a szellemi tökéletesedés csarnokában, melynek közel 300 éves története várakozással tekint az ifjú nemzedékre, hol tisztes emlékek kötelező tanulságai beszélnek hozzánk, hol még a kövek is tanúbizonyságot tesznek a nagy ösök és kegyes alapítók gondolatairól és tetteiről, a szellemi és lelki javak ama hő szerelméről, mely őket az idők folyamán összeforrasztotta s az evang. vallás és a szabad tudomány eme hatalmas templomává avatta: fogadhatnánk-e titeket kollég. ifjak más jelszóval, mint a munka és kötelesség örök igéjével! Ezekkel a szavakkal bocsátottak útra benneteket áldozatkészétegyük biztató reménysége fejében édes születek s ezeket a szavakat intézi hozzátok, leendő vezéreikhez, a társadalom, mely a szeretet s a bizalom érdeklődésével kíséri összes munkálatotokat, mert érzi, hogy karotoknak minden izmára s agyatoknak minden gondolatára szüksége van, de a mely aztán ítélkezni is tud kérelhetlenül a bizodalma méltatlanok fölött.

Igen, munkálkodni, kötelességeinket teljesíteni jöttünk mi ide: tanárok és ifjúság egyaránt. A tanárok idősebb és fiatalabb tagjai egyaránt, testi és lelki erejük legjavát hozzák áldozatul lelketek kiművelésének szent oltárára, mert hiszen a legdrágább kincs a világon, a mely fölött az irás szerint az egekben is igen nagy öröm vagyon, az emberi lélek s annak kiművelése az emberhez legméltóbb feladat. De viszont lelketek kiművelésének munkásai kollég. ifjak buzgó tanáraitok bölcs vezetése mellett ti magatok vagytok. Vajha fölfognátok e tekintetben nemes hivatástokat s kiki a tanév végén nemes örömmel és valódi önértéssel tekinthet vissza a maga sáfárdására! Az irás szavaival is intlek tehát titeket: a tudományt becsüljétek inkább mint a szinaranyat és vigyétek mélyre, egyre mélyebbre a hálót!

Munka és kötelesség! Nem valami rideg törvényt hirdetek e szavak, a mely képtelen önmegtartózkodást követelne az ifjúságtól, a mely el akarná fojtani ifjú sziveteknek nemes vágyait, ifjú véreteknek minden fölpezsdülését s holt betűk közé akarná temetni szabadságot szomjúhozó lelketeket. Hisz az irás szerint a betű öl, a lélek az, mely meglevenit. A tudás igaz vágyáról, a magasabb és mélyebb ismereteknek eget és földet megnyitó hatalmáról s nem a rideg, rosszul értelmezett életszükségről: a diplomáról vagy a kenyérről van itt szó. Ez a munka, mely már magában véve is áldás s ez a kötelesség, melynek fonségében az isteni akarat szentsége ragyog felénk, nálatok, nemes tanuló-ifjúság, magasztos hivatás szolgálatában áll. Részt venni a társadalom nagyszerű feladatainak megoldásában, munkálni híven felebarátaink lelki, erkölcsi és szellemi jóllétét, isten igazságosságát képviselni a földön s a bírói lelkiismeret zajtalan csendjében megfigyelni az örök bíró önkijelentő gondolatait, a ki szent trónusát a szoltári szó szerint a jog és igazság szolgálatába helyezte, vagy hirdetni a világot megváltó és ujjaferemtő isteni ígét s az isteni kegyelem csodálatos rejtelmét, mennyei vetéseket hinteni a földi élet barázdáiba, a krisztusi könyörület olaját tölteni az erkölcsi és anyagi nyomor tatóngó sebeibe, az evangélium áldásos tanaival hidalni át a társadalom különböző rétegeit, vagy a jogvédelem nemes és méltó gyakorlása által az állam és társadalom rendjét és békéjét megvédelmezni a megrázkódtatások ellen, a klasszikus műveltség lelket építő és lelket nemesítő magasztos eszméit hirdetni és befogadni s a jövő nemzedék tanítására és nevelésére előkészülni s előkészíteni; kédem töletek, van-e ennél szebb, ennél magasztosabb élethivatás? Ez az élethivatás pedig csakis a munka és kötelesség, a test és lélek erőinek összhangzatos kiművelése útján érhető el. Ennek hatalmas birja ma a világot s dönti el a nemzetek jövőjét. Kérlek azért titeket, ez ősi tanintézet jó szellemére: vigyázzatok, hogy hűlteneknek ne találtassatok. A könyvet szeressétek s ne a testi élvezeteket, a munkát kedveljétek s nem a tétlen léhaságot, a küzdelem verejtékét inkább, mint a földi gyönyörök részegítő borát. Ime rövid vonásokban megjelöltem azt az irányt, a melyet e tanévben is követnünk kell Kollégiumunk

összes tanintézeteiből. Tűnődjétek, elszavaim fölött s a csaimnak és intése követésére is. Épít adta erőnkkel és teveltségnek, a vallásnak szentséges tempa munka s a kötelezása a tanári kar s de az áldás onnan jó minden jó adomkérjük e tanév elején szent-lelkét értelm megnevelésére a kegyelmes Isten jöttetek hozzánk m és bizodalommal kedő születek: a t teket gazdag termé köztetek, a kiknél saját várakozástok megsemmisítette leg, ez évi munkáitokat fáradozását. A gon múltú Kollégiumot, bölcs és buzgó koll. egyházkerületünkkel dékre lelkes és áld.

Most, midőn égségnek és igazgatoban kedves vendégek megjelenésökért s desükért a tanári van szerencsém, az összes tanintézeteiből

Mérey Aurél zár

«Kedves ifjúság!

Az imént elhang szavak után, legyet nevében még néhan

Helyesen aposzt megnyitó-beszédebe vessétek kebleitekbe csokot és intelmek totkban kitartók, a ké és rendíthetetlen, le igazság, hogy a me magatok részére, az szeret-t magyar ha

Ti vagytok kedőregek kidőlnek, a szent fogadást: hog meleg lángjával apo ben meg is fogjátok

A tudomány ez ez Alma Matert, e a kincs benne magi ti vagytok; aknázzá tül mélyebben, meg nehéz munka kedve lett, ha azt híven és — ernyedetlen szor érzet és kitartás álta mi megelégedetten fö hazánk komolyan tö

Ezen nehéz munka val élve, azt kiáltom Ezzel ismételten ünnepelő közönségnek pélyt bezárom.»

A megható ünne harmóniája kísértébe adott Himnuszszal é

Vármegyér

Allandó választmánya f. hó 27-én d. *Szinyei Mersé István* élénk részvétele mellet készítette a törvényh tartandó gyűlésének lással hallgatta végig nek köszönetét a királ kifejezésre jutott szer az javasolja, hogy a lapja, valamint falrag ségével a lehető legszél léssel tudomásul venni alispánjának a gyász zésére vonatkozó jelen mánynak a várm. biz változásokra vonatkoz hogy az árvaszéki ün rendszeresített alügye szolgabírói állások bet tüzetett Tudomásul ve könyvet s elfogadásra költségetvisi tervezett jelentése szerint — fe dásra ajánlja az 1899 úti költségelőirányzat által közszemlére kit merült fel s mely sz állapíthatnak meg s fedezése állami java *József* várm. alispán híven és gondosan jelentését helyeslő tud

összes tanintézetiben tanároknak és tanulóknak egyaránt. Tünődjetelek, elmélkedjetelek lelkeim mélyéből eredő szavaim fölött s a jó Isten adjon erőt nektek tanácsainak és intéseimnek nemcsak megértésére, de követésére is. Építsük meg tehát ez évben is istenadta erőnkkel és tehetségünkkel a tudományos műveltségnek, a vallásos hitnek s a magyar hazafiságnak szentséges templomát a mi lelkeinkben. Mert hát a munka s a kötelesség a miénk, s annak szorgalmazása a tanári kar s az ifjúság legszebb közös feladata, de az áldás onnan felülről, az Istentől való, a kitől jó minden jó adomány és tökéletes ajándék. Ép azért kérjük e tanév elején is az Urat, hogy küldje reánk szent-lelkét értelmünk megvilágítására, érzelmeink megemésítésére s akaratunk megjobbítására. Adja a kegyelmes Isten, hogy a minő édes reménnyel jöttetek hozzánk magatok, kollég, ifjak, a minő hittel és bizodalommal küldöttetek ide benneteket reménykedő születek: a tanév végével becsületes törekvésteket gazdag termék kövesse s vajmi kevés legyen köztetek, a kiknél úgy születek reményeinek, mint saját várakozástoknak aratását az elemek pusztítása megsemmisítette legyen. Isten gazdag áldása kísérje ez évi munkáitokat; áldja meg bő sikerrel a tanárok fáradozását. A gondviselés oltalma fedezze e nagymúltú Kollégiumot, állítson annak élére mindenkor bölcs és buzgó kormányzókat s támaszokon ennek — egyházkerületünkkel az élén — nemzedékről nemzedékre lelkes és áldozatkész pártfogókat!

Most, midőn végül a nagyságos kollég, felügyelőségnek és igazgató-választmánynak, valamint általában kedves vendégeinknek ünnepélyünkön való szíves megjelenésükért s főiskolánk iránti meleg érdeklődésükért a tanári kar hálás köszönetét tolmácsolni van szerencsém, az 1898—99. iskolai évet a Kollégium összes tanintézetiben ezennel megnyitom.

Mérey Aurél záró-beszéde:

«Kedves ifjúság!

Az imént elhangzott igazgatói lelkes és buzdító szavak után, legyen szabad nekem a felügyelőség nevében még néhány szót intézni az ifjúsághoz:

Helyesen aposztrofálta az igen tisztelt igazgató úr megnyitó-beszédeben a munka és kötelesség igéjét; vessétek kebleitekbe ezen atyai jóakarattal bölcs tanácsokat és intelmeket, legyetek szellemi munkálkodásokban kitartók, a kötelesség érzetében pedig szilárdak és rendíthetetlenek, lebegjen szemeitek előtt azon szent igazság, hogy a mennyi szellemi erőt fogtok gyűjteni magatok részére, ugyanily mérvben mozdítható elő szeretett magyar hazánk érdekeit is!

Ti vagytok kedves ifjak, végzünk reménye! az öregek kidőlnek, apáitok örökébe ti léptek, tegyetek szent fogadást: hogy ezen örökséget a hazaszeretet meleg lángjával ápolni s minden eshetőségekkel szemben meg is fogjátok védeni és tartani!

A tudomány ez ősi csarnokát, Kollégiumunkat, ez Alma Matert, egy kincsés-bányához hasonlítom, a kincs benne maga a tudomány, a munkások pedig ti vagytok; aknázzátok ki ezen szellemi kincset mentül mélyebben, meg vagytok győződve, hogy ezen nehéz munka kedves tanáraitok bölcs vezetés mellett, ha azt híven és lelkiismeretesen követni fogjátok — ernyedetlen szorgalom, munkakedv, kötelesség-érzet és kitartás által — fényesen sikerülni is fog s mi megelégedetten fogunk tekintetni reátok, szeretett hazánk komolyan törekvő ifjúságára!

Ezen nehéz munkálatotokhoz a bányászok szólamával élve, azt kiáltom felettek: «Szerencse föl!»

Ezzel ismételtlen megköszönve a nagyérdemű ünnepelő közönségnek szíves részvételét, a jelen ünnepélyt bezárom.

A megható ünnepély az ifjúság által Szánik Ernő harmóniája kíséretében komoly ünnepességgel előadott Himnuszszal ért véget.

Vármegyénk és városaink.

Állandó választmány. Vármegyénk állandó választmánya f. hó 27-én d. e. 9 órakor gyűlésre jött egybe Szinyei Mersé István főispán elnökle alatt s a tagok élénk részvétele mellett, beható tárgyalás alapján előkészítette a törvényhatósági bizottság f. hó 30-án tartandó közgyűlésének összes tárgyait. Mély megindulással hallgatta végig Ó cs. és apostoli királyi Felsőbíró elnökének a királyné elhúnyta alkalmából általános kifejezésre jutott szeretet és részvét nyilatkozatait s azt javasolja, hogy a köszönet a vármegye hivatalos lapja, valamint falragaszok útján a vármegye közönségével a lehető legszélesebb körben tudattassék. Helyesléssel tudomásul venni javasolja a gyűlés a vármegye alispánjának a gyász és kegyelet miként történt kifejezésére vonatkozó jelentését, ugyanígy az igazoló-választmánynak a várm. bizottság tagjainak sorában beállott változásokra vonatkozó előterjesztését. Tudomásul vette, hogy az árvászéki ülnöki és helyettes-elnöki, az újonnan rendszeresített alügyészi, az árvászéki jegyzői s egy szolgabírói állások betöltése a közgyűlés tárgysorozatára tüzetett Tudomásul vételre ajánl több eskütelési jegyzőkönyvet s elfogadásra ajánlja az 1899. évre vonatkozó költségvetési tervezetet, a mely ellen — a pénztárnok jelentése szerint — felelősséget nem adtak be. Elfogadásra ajánlja az 1899—1900. évekre egybeállított közúti költségeloirányzatot, mely a közigazgatási bizottság által közszemlére kitétetett s ellene észrevétel nem merült fel s mely szerint az utadó-százalék 10%^o-ben állapíthatnák meg s az ilyképen is mutatkozó hiány fedezése állami javadalmas útján kéretnék. *Taly József* várm. alispánnak a közigazgatás minden ágát híven és gondosan felkaroló terjedelmes negyedévi jelentését helyeslő tudomásul vételre ajánl a választmány,

illetve ajánlja az abban foglalt javaslatoknak határozattal emelését. A jelentés meleg szavakkal emlékezik *Dobay József* cs. és kir. altábornagynak, *Hedry Bertalan* árvászéki ülnöknek és *id. Imre László*, valamint *Úsz Nándor* biz. tagoknak elhúnytaról s emlékeiket és illetve érdemeiket megörökíteni javasolja. Hangsúlyozza a közigazgatási teendők fokozódó terhességét s az e téren való reformok mind kívánatosabb voltát; ezzel kapcsolatban új tisztviselői állások rendszeresítésének és a tisztviselők fizetése rendezésének mind égetőbbé váló szükségét. Megemlékezik a vármegye területén lefolyt hadgyakorlatok alkalmával a beszállások és főképen a katonai előfogatok igénybevétele tekintetében tapasztalt szabálytalanságokról s ezek megszüntetése tekintetében feliratot javasol a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz, annak a kérelemnek a kapcsán, hogy a hadgyakorlatok lehetőleg évenként más és más törvényhatóságok területén tartassanak. Megemlékezik a vármegye területén s főképen Nagy-Vitéz és Nagy-Sáros községekben előfordult tüzesetekről s ez utóbbiak kapcsán javasolja, hogy a vármegye tulajdonát képező nagysárosi épület a nevezett községnek eladassék. Szól az amerikai kivándorlásokról, melyek az utóbbi háborúskodások folytán ott felmerült kereslet-szaporodás következtében, nagyobb mérvet öltöttek, úgy, hogy az útlevelek kiadásánál 662-nyi emelkedés mutatkozik. Majd a vármegyei utak és az egészségi viszonyok állapotairól és a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi október 1-én megnyilvánuló s szép sikerrel kecsegtető gazdasági kiállításáról, nemkülönben a községek ügyeiről s az ezek tekintetében észlelhető nehézségekről és szabálytalanságokról, valamint az ez ügyek tekintetében eszközendő ellenőrzésről és vizsgálatokról emlékezik meg. Elfogadásra ajánlja a választmány a várm. tisztikarnak a tisztí fizetések országos rendezésére néve előterjesztett kérelmét s ennek kapcsán a m. kir. miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez, valamint az országgyűlés képviselőházához a tárgyban felirat intézését látja szükségesnek. A belügyminiszterium jóváhagyta a harmadik árvászéki ülnöki és irattárnoki állás fizetésének felemelésére hozott határozatot s az újonnan rendszeresíteni kért árvászéki ülnöki és allelvtárnoki állásokra néve a végleges döntést fentartotta a költségvetés elbírálásának idejére; ellenben a kisegítő munkaerőnek az alkalmazását engedélyezte. A vármegyei tisztí nyugdíj-szabályzat kért módosítását nem engedélyezte, azonban a községi és köryegyzői nyugdíjazása esetére engedélyezte az 1896-ik esztendőnek kétszeresen való beszámítását. A Törvények és Rendeletök Tárának az árvászéki számára való megszerzése és *Hedry Bertalan* esedékes halálózási évnegyvedének kiutalása végett javasol telterjesztés teendő. A pénzügyminiszternek az alakítandó hitelszövetkezetnél alapítványi üzletrészek jegyzésére vonatkozó felhívását, ily célra szolgálható anyagi eszközök hiányában, tudomásulvételre ajánlotta a választmány, mégis e felhívást a sz. kir. városokkal és a községekkel közölni javasolja. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter jóváhagyta a Dessewffy A. szobor-alapítvány, a Hajós Mór-féle alap és a várm. kultur-alap 1897. évi számadásait; a belügyminiszter viszont a várm. építési alap és eszedéknyvi alapok ugyanez évi számadásait hagyta jóvá. A vármegye közigazgatási bizottságának félévi jelentése a jegyzői irodában közszemlére kitétetni javasoltatik. Mosonvármegye átiratát a tagosítási ügynek törvényhozási úton való rendezése tárgyában s Trencsén várm. átiratát az 1898. II. t.-cz. 72. §-ának módosítása tárgyában tudomásulvételre ajánlja a választmány; Liptóvárm. átiratához pedig, a Kossuth Lajos emlékének megvalósító ellen való megbotránkozás kifejezése tekintetében, hozzájárulást javasol. Több segélyezés iránt beérkezett kérvényt, alap hiányában, tudomásul venni indítványoz. Hozzájárulást javasol a makoviczai szolgabírói hivatal helyiségeinek biztosítására vonatkozó alispáni javaslathoz s a Bolyár községben megejtett tisztújítás ellen beérkezett felelőssé elutasítását javasolja. Elfogadásra ajánlja várm. alispánnak azt az előterjesztést, hogy a királyné ő felségének halálakor tartott rendkívüli közgyűlés által e célra megszavazott Erzsébet-kórházi alap 100,000 frtja, a 103,687 frtot tevő vármegyei kórház-alapból hasíttassék ki s megbízást ohajt adatni az alispánnak arra, hogy a m. kir. belügyminiszterrel s Eperjes város közönségével tárgyalásokat kezdjen a terv kereszttulvitelére néve. A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylettel az Erzsébet királyné nevével viselő alapítvány tárgyában kötött kölcsönös megállapodást is elfogadásra ajánlja s az újabb 5000. frtyai összeget a várm. szegény-alapból javasolja e célra fordítani. Jóváhagyólag való elfogadás végett terjeszti be Eperjes sz. kir. város közönségének a városi tisztviselők fizetésének emelésére s a városi szabályrendelet ez értelemben való módosítására vonatkozó határozatát, mely ellen felelősséget nem érkezett be. Mosonvármegye azon átiratát, hogy a törvényhatóságok részvételeiről együttesen küldöttéssel egyidejűleg adassanak át a m. kir. miniszterelnöknek, mivel a vármegye e tekintetben már határozott s részvételeiről már el is küldetett, tudomásul venni javasolja. Végül azt javasolja, hogy *Roskoványi Miklós* székcsői járási főszolgabíró nyugdíjaztatása iránt benyújtott kérvénye, tekintettel orvosi igazolt szolgálatképtelenségére, kedvezőleg intéztesék el s ő állásától felmentetvén, további teendők eszközölésével az alispán bizassék meg. Ezenkívül számos kisebb fontosságú tárgy került elintézés alá.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület által f. évi október hó 1., 2. és 3-án rendezett, általános gazdasági állat-, gép-, eszköz- és gyümölcs-vásárral egybekötött kiállítás *tervezete*: Az általános gazdasági állat-, gép- és eszköz-kiállítás Eperjesen a felső-vásártéren, a gyümölcs-kiállítás a vármegyei házában lesz megtartva.

Napirend: Szept. 30-án, pénteken, az állatok felhajtása és elhelyezése.

Okt. 1-én, szombaton, reggel 7 órától a bíráló-bizottságok működése. D. e. 11 órakor a kiállítás megnyitása, mikortól kezdve a rendes belépő-jegyek mellett a kiállítás a nagyközönség által megtekinthető. D. u. 3 órakor a bíráló eredményének kifüggesztése.

Esti 7 órakor társasvacsora a városi Vigadó nagytermében. Részvételi jegyek a gazd. egyesület titkári hivatalában, a fogyasztási szövetkezet irodájában, Kösch Árpád papirkereskedésében s Wieland és Schroeffer czukrárszójában kaphatók. Egy jegyára 2 frt 50 kr.

Okt. 2-án, vasárnap, d. e. 11 órakor a cseléddíjazásra kiküldött bizottság kiosztja a díjakat az arra érdemített cselédeknek; d. u. 2 órakor a vármegyei lótenyésztési bizottság által eszközölt csikó-díjazás a kiállítás területén.

Okt. 3-án d. e. 10 órától géppárvers és vásár, d. u. 1/3 órakor a tárgysorsjáték húzása, 4 órakor a pénzdíjak és érmek kiosztása.

Belépti-jegyek:

Az állatok gondozói a kiállítás alkalmazottjai, belépő-díjat nem fizetnek; ezek azonban névre szóló szabad-jegygyel lesznek ellátva, melyet látható helyen viselni tartoznak. Ezen ingyenes jegyeken kívül szabad-jegyre senki igényt nem tarthat. Jegyek a kiállítás főkapujánál felállított pénztárban, a gyümölcs-kiállításra szóló jegyek pedig, a gyümölcs-kiállítás bejáratánál lesznek kaphatók.

Névre szóló állandó belépti-jegy, mely tulajdonosa által bár hányzori belépésre használható, úgy az állat-, gép-, mint a gyümölcs-kiállítás megtekintésére darabonként 2 frt.

Az állat- és gépkiallításra a napi belépő-jegyek ára 50 kr.

Gyermekek, katonák (örmeisterig bezárólag) részére szóló belépő-jegyek ára 15 kr.

Kisgazdák részére szóló belépő-jegyek ára 15 kr.

Vasárnap délután a rendes napi belépő-jegyek ára 25 kr.

A gyümölcs-kiállítás belépő-jegyeinek ára 20 kr.

Gyümölcs-kiállítás megtekintésére kedvezményes jegyek nem adnak.

A kiállítás megnyitását 1898. évi október 1-én d. e. 11 órakor s tart október hó 3-áig bezárólag; ezen időn belül a kiállítás naponta reggeli 7 órától esti 10 óráig a látogatók részére nyitva áll.

Világítás. A kiállítás területe villanyos-lámpákkal lesz világítva.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet elnökségéhez meglehangú felhívás érkezett az «Erzsébet királyné-alap» központi bizottságtól, mely adományok gyűjtését kéri a királyné koporsójára helyezendő érczoszorúra, a királyné szobrára és az Erzsébet királyné nevével emevezendő s emberbaráti célokra fordítandó alapra. Az egyet központi igazgató-választmánya fogja a felhívást tárgyalás alá venni s megteendő a szükséges lépéseket. Az egyet a maga részéről 100 koronát küld az «Erzsébet királyné-alap» rendelkezésére. A felhívást özv. gróf *Teleki Sándorné* és dr. *Jókai Mor* elnökök irták alá. A mi a vármegye közönségének az egylettel teendő «Erzsébet királyné-alapítványának» az ügyét illeti, erre vonatkozólag *Taly József* alispán és az egyet között, ez utóbbinak az 1898. szept. 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében hozott határozata alapján, a kölcsönös megállapodás létrejött és a törvényhatósági bizottságnak e hó 30-án tartandó közgyűlésében fog bemutatásra kerülni.

Az országos orvos-szövetség sárosvármegyei fiókjá f. hó 24-én tartotta meg az évi rendes közgyűlését a vármegyei ház kistermében. Dr. *Ferbstein Márk* fiókszövetségi elnök az ülést megnyitván, lendületes beszédben emlékezett meg a hazánkat Ó Felsőge Erzsébet királyné váratlan elhúnyta folytán ért méretetlen gyászról. Beszédét a jelenlevők állva hallgatták végig. A közgyűlés erre elhatározta, miszerint a fiókszövetség az elhúnyt megemlékelt jegyzőkönyvében megörökíti. A tárgysorozat pontjai közt a legélesebb megvitatásra adott alkalmat dr. *Horovits Imrénének*, a fiókszövetség titkárnak egy tervezet, mely a honorárium kérdésének rendezésével foglalkozik. E tervezet általánosságban elfogadtatván, a közgyűlés dr. *Csatary Agost* elnökle alatt egy hat tagú bizottságot küldött ki a tiszteletdíj, valamint a betegsegélyező-egyletek kérdésének tanulmányozására. Megbízott továbbá az elnök, hogy arról gondoskodjék, miszerint a hatóságok a fiókszövetségnek mint testületnek létezéséről és működéséről hivatalosan értesítenek, végül pedig, hogy dr. *Kéty Károly* egyetem tanárnak, az országos orvos-szövetség elnökének jegyzőkönyvi kivonat útján meleg köszönet szavazzassék azon buzgó s önzetlen tevékenységeért, melyet a hazai orvosi kar erkölcsi és anyagi érdekében kifejt.

H I R E K.

* **Előfizetési felhívás.** Lapunk évfolyamának f. évi október hó 1-ével új évnegyede kezdődik, a melyre ezennel előfizetést nyitunk.

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 » 50 »
Negyedévre	1 » 25 »

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalához: *Kösch Árpád könyvnyomtató-intézetbe* (Eperjes, Fő-utca 59. szám) küldendők.

Felkérjük lapunk *összes előfizetőit*, hogy mivel a következő évnegyedtől kezdve a lap minden előfizetői pénzei kizárólag a lap *jelenlegi kiadójavatalát* illetik, ezeknek ugyancsak az említett címre való beküldéséről gondoskodni sziveskedjenek!

* **Személyi hírek.** Dr. Vályi János gör. kath. püspök, tüdőlés czéljából, pár napot Szerednyén töltött. — Dr. Schmidt Gyula orsz. képviselő a fővárosba utazott. — Paksy József kassai kir. főügyész, hivatalvizsgálat czéljából, városunkban időzött. — *Falugyay Gusztáv* kir. törvényszéki elnök visszatért a vidéki járásbíróságok vizsgálása végett tett útjából s ismét elfoglalta hivatalos teendőinek ellátását. — *Csegey Gusztáv* theol. dékán néhány napot Sopronban töltött, hol a vezetése alatt álló tanintézet képviselőjében részt vett a theol. akadémiák tanulmányi és fegyelmi szabályainak átdolgozása érdekében tartott tanácskozásban.

* **Az első hó.** Abauj-Tornavármegyében Hilykő községben, mint értesülünk, leestett az első hó. A feltűnően gyors levegőelhűlés után mi is várhatjuk a korai havazást.

* **Adományozás.** A Kassai Takarékpénztár *Erzsébet* királynénak Budapesten emelendő szobrára 100 forintot és a Kassai Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére létesített, *Erzsébet királyné* nevét viselő országos alapra — melynek jövedelmei örök időkre iparos- és munkás-árvak segélyezésére fordítassanak, — szintén 100 forint adományozott.

* **Gyászünnepe.** Erzsébet királyné nagyszonyunk halálának emlékére, a helybeli gör. kath. papneveldében és a tanítóképző-intézetben gyászünnepe volt, melyen az intézetek növendékein kívül nagyszámú közönség vett részt.

* **Öt falu népének veszedelme.** Szepes-Szombaton a múlt héten öt községben garázdálkodott egy veszett eb. Szepes-Szombaton, Matheoczon, Poprád-Felkán, Nagy-Szalókon és Tátrafüreden sok ebet összemarczangolt, Poprádon egy gyermeket, Nagy-Szalókon egy kocsiat, Tátrafüreden és Szepes-Szombaton pedig számos lovat harapott véresre. Az ebet a napokban Matheoczon végre agyonlőtték. Az összemart állatokat elpusztították, a két embert pedig útnak indították a budapesti Pasteur-intézetbe.

* **Tanulmányi kirándulás a Tátrába.** Az eperjesi kir. kath. főgimnázium ifjúságából f. hó 14. és 15-én harmincketten igen sikertelű kirándulást tettek *Jakobi Dezső* és *Gallé Gábor* tanárok vezetése alatt. A két napig tartó kirándulás folyamán megtekintették a Csorbai-tavat, Hágit, Széplakot, Tátrafüredet, a tarpataki völgyet és a poprádi múzeumot. A szép és szakszerűen vezetett kirándulásról kellemes emlékekkel és gazdag tapasztalatokkal jött vissza a társaság.

* **Eperjesi Széchenyi-kör.** Szívesen közöljük a Széchenyi-kör igen tisztelt tagjaival, hogy nevezett kör könyvtára f. évi október hó 2-ikán (vasárnap) délután 3 órától kezdve nyitva áll a tagok számára s a jelzett órában minden vasárnapon a közönség rendelkezésére fog állani. Megjegyezzük, hogy a könyvtárból az ellenőrzés szempontjából csakis a személyes átvétel elismerésével, illetve a népkönyvtárból csakis a főnök és mester urak engedélye mellett lehet könyveket kivenni. Eperjes, 1898. szept. 27. Dr. *Szlávik Mátyas*, a Széchenyi-kör könyvtárosa.

* **Jom Kippur.** Izraelita polgártársaink f. hó 26-án, hétfőn ülték az engesztelés napjának nagy ünnepét. A templomok és imaházak már az ünnepet megelőző estén mind megteltek és az ájtatosság egész másnap estig tartott.

* **Az Erzsébet-rend** első osztályú jelvényét, a gyémántokba foglalt csillagot és keresztet, Ó felségétől *Sztaray grófné* kapta, mint legelső ily renddel kitüntetett, a ki udvarhölgyi tisztét a királyné mellett gyászos kiszívésének utolsó pillanatáig hűséges odaadással teljesítette.

* **A színészek** — mint lapunk zártakor értesülünk — nem jönnek. Legalább nem Szalkay, ki értesítette Mandics Ede polgármestert, hogy a renoválásában befejezett székesfehérvári színházhoz szerződött.

* **Öngyilkosság.** *Lechmann Györgyné* e hó 24-én hajnalban a római kath. temetőben férje sírkeresztjére felakasztotta magát.

* **Élelmes cipész.** *Augusztinszky János* bártfai cipész e hó 21-én Ilkovic Lipót kárára arany-lánczot és egy ezüst-órát lopott. A sikertelű vállalkozás után a helyi Hungária-szállót kereste fel, hol a szabaszonyt károsította meg 32 ft elemelése által.

* **Vörösvágáson** *Sztoffka János* 14 éves fiú 68 méter mélységű bányatüregbe zuhant, a honnan teljesen összeűszott állapotban hozták fel. A végzetes szerencsétlenség oka a fiúnak saját könnyelmű vigyázatlansága volt.

* **Veszedelmes csalónót** fogtak el *Szeckerka Anna* kassai születésű és illetőségű mosónő személyében, ki helybeli iparosoktól és kereskedőktől ruhaneműeket csalt ki, helybeli katonatiszt nevére. Nevezett, ki már három ízben lopásért és váltóhamisításért összesen nyolcz évig ült, ezúttal elfogták.

* **Letartóztatták** *Thacs István* fricsi lakost, mert vétkes gondatlanságból f. hó 13-án fa-szállítás közben fejbe ütötte Kósár János fuvarost, ki az ütés következtében szörnyen halt.

* **Hamis húszfillérek** kerültek forgalomba és ezért figyelmeztetjük a közönséget, hogy a váltópénz átvételénél óvakodjék a gyanús kinézésű újpesti huszások utódatól.

* **Jogakadémiánk** tanári-kara abból az alkalomból, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a jogi tanulmányi- és vizsgálati rend szabályozása tárgyában, kérséssel fordult a miniszteriumhoz, hogy ezt a benyújtandó

törvényjavaslatot véleményezés végett az összes jogakadémiának megküldeni sziveskedjék, egyszersmind megkereste a hazai összes jogakadémiákat az iránt, hogy a miniszteriumhoz hasonló kérelemmel forduljanak.

* **A kassai jogakadémia polgársága** felséges királyunknak, az őt és nemzetünket ért nagy csapás alkalmából, egy részvétiratban fejezte ki mély hódolatát és részvétét. A részvétiratot küldöttségleg átnyújtották *Péchy Zsigmond* főispánnak, hogy azt ő felségéhez juttatni sziveskedjék. A főispán a teendő további lépéseket a legnagyobb készséggel megígérte.

* **Gyászünnepe.** A kassai kir. jogakadémia f. hó 24-én, szombaton reggeli 9 órakor az akadémia templomában ünnepélyes gyászistentiszteletet vett részt. Az istentisztelet után az egész gyülekezet, élén a tanári karral, az intézet nagyterembe vonult, hol nagyszámú közönség jelenlétében folyt le a gyászünnepe.

* **Az eperjesi joghallgatók testülete** múlt szombaton tartotta folytatólagos alakuló gyűlését, melyen a félbeszakadt választások nyertek folytatást a következő eredménnyel: Laptárosok lettek Marcsék Ferencz és Libertiny Jenő. Választmányi tagok: Dienes Gyula, Mandics Dezső, Osztermann Ernő, Moskovitz Emil, Sikorszky Sándor. Választmányi póttagok: Sztankay Géza, Kiss Jenő, Bodnár János és Stepan Aladár. Ezután Dienes Gyula, indítva a jogi tanárkarnak a párbaj ellen hozott határozatától, indítványozta a régi becsületbíróság megalakítását, melyet a közgyűlés hosszabb vita után magáévá tett, de tisztviselőinek megválasztását az előrehaladott idő miatt elnapolta.

* **A Jogász-Vívóegylet,** melynek keretében — mint értesülünk — torna- és football alosztályok is alakultak, csütörtökön tartotta 5-ik alakuló gyűlését. Elnök ismét Dienes Gyula, a kör tavalyi buzgó elnöke lett. Alelnök Polányi Géza Főjegyző Libertiny Jenő. Pénztárnok Osztermann Ernő. Szertárnok Bothár Gusztáv. Torna-művezető Kintzly Géza. Football-művezető Szentiványi Ferencz Elnök titkár Sztankay Géza. Választmány: elnök, alelnök és a két művezető, továbbá Osztermann Ernő, Gasperik János, Libertiny Jenő, Léway István és Jankovich Ákos. A torna-alosztály helyiségűl a kollégiumi gimn. tornaterme engedtetett át. Az egylet eddig 58 tagot számlál, szaporodás a tavalyhoz képest 8. Az egylet hivatalos lapja a „Sport-Világ”.

* **Erdőéges** volt f. hó 16-án Szedliczén, mely pásztorgyermek gondatlansága folytán keletkezett. A tűz kisebb erdőséget pusztított el. A teljes szélesben sikerült a tüzet eloltani. A károsultak területe nincs biztosítva.

* **A sárospataki ref. főiskola hallgatóinak létszáma** az új iskolai évben összesen 535. Az akadémián: joghallgató 69, hittanhallgató 48. Összesen 117.

* **Nagy tűz** volt f. hó 25-én a közeli Nagy-Sáros nagyközségben, mely délelőtt fél 11 órától délután 6 óráig 24 házat mellékhelyeivel, számos széna- és szalmakazallal együtt elhamvasztott. A tűz Bartosik földbírtkos házában hirtelen, ismeretlen okból keletkezett s a heves szélben csakhamar annyira elharapódzott, hogy városunk kivonult tűzoltóinak az ottani önfeláldozó segédkezésével is csak a délutáni órákban sikerült lokalizálni. Az elégett épületek között van a történelmi nevezetességű XVI. századbeli régi Rákóczi-porta, továbbá a leányiskola s több középület. A kár, a mellékhelyekben felhalmozott gabonaneműk és rengeteg mennyiségű takarmánymű elégsé folytán, igen nagy, az épületek nagy része biztosítva van.

* **Az eperjesi kir. kath. főgimnázium** tanulóinak létszáma a folyó 1898-99. iskolai évben 327, még pedig 322 rendszeres- és 5 magántanuló. A múlt iskolai évi létszámhoz képest az ez idei 13-mal gyarapodott. Az I-ső osztályban van 69, a II-ban 54, a III-ban 52, a IV-ben 43, az V-ben 35, a VI-ban 28, a VII-ben 19 s a VIII-ban 27. Vallásra nézve van: 205 róm. kath., 104 gör. kath., 3 ág. h. ev., 2 ev. reform. és 13 izraelita. Az 1890. évi XXX. t.-cz. értelmében a görög nyelv helyett választott tantárgyakat tanulja az V. osztályban 10 (35 közül), a VI-ban 8 (28 közül), a VII-ben 7 (19 közül) s a VIII-ban 15 (27 közül), összesen 40 (109 közül).

* **Ismerkedő-estély.** A kassai kir. jogakadémia polgársága október 1-én fogja ismerkedő estélyét megtartani. Erre az estélyre a tanári kar is hivatalos.

* **Az Eperjesi Kuglizó-társaság,** társaséletünk ez az életrevaló társulata, f. hó 21-24. napján tartotta szokásos királydobalását. Szébbnél szebb nyeremények voltak kaphatók, a melyek közel 80 frtba kerültek a társaságnak. A királyi méltóságra 105 bábúval *Egerer Ferencz* főszolgabíró emelkedett. A 2-ik nyeremény 100 bábúval Schöpfer Antal, a 3-ik Klefner Gyula, a 4-ik Lux Róbert stb. uraknak jutott. A nemzeti gyászra való tekintettel ez alkalommal az ünnepély a legnagyobb csendben folyt. *Szmoligovics Szilárd* elnök indítványára a tagok 20 frtot gyűjtöttek a királyné szobrára. A rendezés körül *Husz Armán* pénztáros sokat fáradozott.

* **Tejcsarnok Eperjesen.** Örvedetes és közgazdaságilag vidékünkre nézve fontos újítás hírért közöljük olvasóinkkal. A Sárosvármegyei Gazd. Egyesület — mint a legszebb úton indult üdvös közgazdasági tényező — megtalálta végre a módját annak, hogy a jövőben Eperjes közönsége a tejfogyasztás terén olyan kényelmet élvezzen és olyan biztosítékot találjon, mint a milyen előnyöket nyújt Budapesten a „Központi tejcsarnok” a fogyasztó közönségnek. Az egyesület kebelében létesült tejtermelési szövetkezet, szakítván a szövetkezeti alapon való — sok adminisztracionális költséggel és ellenőrizhetlenséggel járó — megoldással, iparkodott az üzlet üdvösségét, prosperálását azzal biztosítani, hogy keresett — és talált — egy vállalkozót, a kinek személyében összpontosul a szakértelem a tapasztaltsággal és az anyagi biztosítékkal. *Molnár Sándor* e vállalkozó, a ki e téren a Budapesti Központi

Tejcsarnokban szerezte képesítését s mint képzett gazda e téren való ismereteit mint egy — Vác közeliében levő — hírneves uradalom dirigense, már a gyakorlatban több éven át értékesítette, a mennyiben Vác városnak tejszükségleteit épen olyan módon fedezte, mint a hogy itt fogja tenni. Ezért csak örülhetünk, a midőn közöljük, hogy a városunkban már a közeljövőben ez a — közegészségügyi tekintetből szerfelett fontos és a leghatározottabb pártolásra érdemes vállalat megkezdí működését, tudva azt, hogy a vállalat elsősorban a gazd. egylet részéről a lehető legpedánsabb ellenőrzésben részesül, másfelől, hogy a városi közegészségügyi rendőri közegek ezentúl is a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolják.

* **Új levélbélyegek.** Közeliében új levélbélyegek kerülnek forgalomba. Az ezekre nézve hirdett pályázat folytán beérkezett művek közül a képzőművészeti tanács bíráló-bizottsága négy rajzot választott. Ezek közül kettőt, u. m. Böhm Jánosét és Pap Henrikét technikai és egyéb okokból egyesíteni fogják s e két terv szerint fognak készülni az új levélbélyegek.

* **Új okmánybélyegek.** Csak közeliében említettük, hogy a régebbi okmánybélyegek helyébe újak jöttek a forgalomba s hogy előbbiek f. évi szeptember hó végéig beváltandók. Most arról értesülünk, hogy ezek a nemrég forgalomba került új koronaértékű okmánybélyegek művészi tekintetben igen sok kívánni valót hagytak hátra, a mi máris arra indította a pénzügyminisztert, hogy utasította az államnyomda igazgatóját, hogy művészi rajzok alapján új okmány-bélyegjegyeket készíttessen. A bélyegek tervezését nyilvános pályázat útján szerzik be s mindössze hét pályadíjat tűznek ki, mert hét bélyegmintára lesz szükség.

* **A Szalay-Baróti-féle «Magyar Nemzet Történeté»-ből** most jelent meg a 84-ik füzet, melyben az 1848-49. szabadságharcz utolsó részlete játszódik le. Még csak egy-két füzet fog megjelenni s aztán be lesz fejezve e nagyszerű monumentális emlékmű, mely igazán megérdemli, hogy minden magyar ember házában helyet nyerjen.

* **A Magyar Hirlap,** melynek szerkesztője: Fenyő Sándor, a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőterre a szabadságot, a demokráciáért és a liberalizmusért. A legszorgalmasabban állandó főmunkatársa maga Jókai, s ez első elején kívül dolgozó társai között vannak a legelsőbbek, ezek között Türr István. *A Magyar Hirlap*, mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évnegyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókainak a *Magyar Hirlap* számára írt új nagy regénye „Gyász-orgiák”, a másik Bródy Sándor „A kőműves” című munkája. A lap terjedelme újabban ismét bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 ft 20 kr., évnegyedre 3 ft 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen: Az „Evszak” című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajczárért, a „Kis Világ” című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczárért kapják meg. *A Magyar Szalon*-t, e kitűnő havi folyóiratot szintén kedvezményes áron, a *Magyar Hirlappal* együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a *Magyar Hirlap* előfizetői. — *A Magyar Hirlap* ez idei 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz. Megkapja mindenki, a ki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvéd-utca 4. szám.

* **A szerkesztőség üzenetei.** *Többeknek,* a kik a lap átvételéhez szerencsekívánataikat kegyeskedtek kifejezni, valamint támogatásukat helyezték kiltatásba, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. — *H. F., Pozsony.* Meleg köszönet a szives levélért és az igen becses tárczküldeményekért. Lapunk közelebbi számaiban hozzuk. A tiszteletpéldány megindítása iránt intézkedtünk. — *Dr. H. R., Rozsnyó.* Hasonlóan szívből köszönjük a barátságos sorokat és a támogatásra vonatkozólag tett szives ígérteit. — *Utolsó furdólevél, Bártfa.* Köszönjük szives figyelmét. Igen sajnáltuk, hogy a szomorú hangulatban, a mely az országos gyász alkalmával mindnyájunkon olyannyira erőt vett, levelét nem tartottuk közölhetőnek. Kérjük más alkalommal is.

* **Fontos közlemény.** Megsértések a különféle munkáknál minden háztartásban esnek elő és olyan esetekben szükséges a sebeket gyuladékonyság és tisztatlanság ellen védelmezni. E czélra tanácsos lesz olyféle szereket választani, melyek a sebekre hűsítő és fájdalomt enyhítő, tehát a meggyógyulást előmozdító hatással bírnak. A dicséretesnek ismert és majdnem minden házi gyógyszerterába besorozott „Prágai házikenőcs” *Fragner B.* gyógyszerterárból Prágában, épen olyan gyógyszer, mely a nevezett tulajdonságokkal bír és az itteni gyógyszerterárból is kapható. Lásd a hirdetményt!

Báli selyem 45 krtól

14 ft 65 krig méterenként, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privátfogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint hához szállítva, — mintákat pedig postafordulitával küldenek:**

Henneberg G. selyemgyárai cs. kir. udvari szállító Zürichben.
Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Főszerkesztő: **Dr. Horváth Ödön.** Felelős szerkesztő: **Dr. Mikler Károly.**
Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

Vese, és köszvény a légző és bántalmán

Sa
sik
Húg
Kellemes ízű
aphotó ásványvíz
4 Sz

Amerika

továbbszállítására
gőzhajókon Ham
alatt, valamint k
utazás Hamburg
és a r

Levélbeli megkeres
bármely nyelven az
legbőve

Falck

• hatóságilag

Hamburg

Árverés

Ezennel kö
Goldberger
Goldberger M
csődtömegébe
megvett — s
menyiségek
napján d
kén, magánár
Bártfán, 18

Keil-lakk
(Glasur)

1 nagy palack ára 1 ft 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

legkötőbb mázoló-szer puha padló számára. — 1 nagy palack ára 1 ft 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Vese, húgyhólyag, húgydara és közsvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelkezve lesz
Húgyhajtó hatását!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető
aphotó ásványvízkezelésekben és gyógyszerházakban.
A Salvator-forrás igazolására Eperjesen

Amerikába utazóknak

továbbszállítása *duplacsavarú posta- és Express-gőzhajókon* Hamburgból New-Yorkba 6 nap alatt, valamint közvetlen posta-gőzhajókon való utazás Hamburgból Canadába, Winnipegbe és a magyar telepekre.

Levélbeli megkeresésekre minden utasnak azonnal és bármely nyelven az utazásra vonatkozólag, útirány stb. legbővebb felvilágosítást nyújt

Falck és Társa

hatóságilag engedélyezett hajóexpedíciók
Hamburg 2, Brandszwiete 4/a.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy *néhai Goldberger Mór hagyatéka* és özvegy Goldberger Mórné szül. Rosenberg Száili esődtömegéhez tartozott — többek által megvett — szalma-, széna- és lóheremennyiségek **1898. október 4-ik napján d. u. 2 órakor Fricskén**, magánárverésen el fognak adatni.
Bártfán, 1898. szeptember 22-én.

Dr. Weisz Bernát
kir. közjegyző.

Keil-lakk

(Glasur)
legkiválóbb mázó-lakk-szer pulha padló számára. — 1 nagy palack ára 1 fnt 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

Arany-fénymáz

legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kocsog ára 60 kr.
képekreték stb. ár 30 krajczár.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakoszák stb. újonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.
Mindenkor kapható.

Gallotsik J. V.-nál, Eperjesen.

Árverési hirdetmény.

Az Eperjesi Bankegylet részéről közhírré tételik, miszerint a nála elzálogosított és bezárólag **folyó évi junius hó 30-ig** lejárt ékszer-, értékpapir- és egyéb tárgyakkól álló kézizálogok

1898. évi november hó 7-én

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők eladatni fognak.

Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Eperjesen, 1898. szeptember hó 15-én.

Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Dr. Haarmann's VANILIN

czukorral

sütéshez és főzéshez

készen összevegyítve. Pompás fűszer az ételekhez. Azonnal feloldható, finomabb, kiadóbb és kényelmesebb, mint a most föltte drága Vanillia. Főző utasítás ingyen!

5 eredeti csomagocska 55 kr.
1 csomagocska . . . . . 12 kr.

Kapható

EPERJESEN:

Holénia B.-nál,
Lefkovits Emilnél és
Sváby Ferencznél.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcseplő-gépek egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplő-gépek, hurok-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyűjtők.

COLUMBIA-DRILL

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LINCOLN BUDAPEST, BÉCS, PRÁGA, LEMBERG, BUKAREST, CRAJOVA.

A világ legnagyobb LOCOMOBIL- ÉS GŐZCSEPLŐGÉP-GYÁRA.

A legjobbnak bizonyult **házi-szer**, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott s hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltetele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorhajt, és pedig étvágytalanságot, savanyú felbűfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgöröcsöt, a gyomor túlterhelést étellel, nyálkásodást, vértolulást, hamorhoidákat, női bántalmakat, belbajokat. a már 40 év óta jónak bizonyult

Minden gyulladás, seb s kelés gyógyítása biztos sikerrel jár; a női mell gyulladásánál, terjeszkedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, verkelések, pokolvar és genyedésnél; továbbá körömgenyedés, az úgynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedésnél, dagasztatoknál, mirigydagasztatoknál, holtterm-képződések stbnél az 50 év óta bevált

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

Fragner B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges s tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált **házi-szer**.
Egy üveg 50 kr., kettős üveg 1 fnt. — Postán 20 kral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
Dobozban 25 és 30 krajczárjával. — Postán 6 krajczárral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kerje a prágai **Fragner B.** gyógyszerháztól és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa-balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a **Prágai házikenőcs** csomagolásán pedig a jobbrol látható háromszögletű védjegy.

= A ki egy utazást talál és nekem bejelenti, díjat kap! =

Elismertő-levelek rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerháztól, Egger A. gyógyszerháztól, Thalmyer és Seitz, Kochmeister utóda.

Főraktár a készítőnél: **B. FRAGNER**, Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.

ad 5176. sz.

Az eperjesi kir. ügyészségtől.

k. ü. 1898.

Árlejtési hirdetmény.

Az eperjesi kir. ügyészség hivatali helyiségeiben szükséges 3 (három) új kályhának, — továbbá az eperjesi kir. törvényszéki fogházépületben a rabkonyha részére egy takaréktűzhelynek — melyen naponként 160 egyén részére szükséges főtt étel előállítható, Pihall-féle edényekkel — felállítása a rabkonyhában; az ahhoz tartozó kamarában és a folyosón a kőburkolatnak helyreállítása; végül a fogházfelügyelői lakásban új padlózat elkészítése iránti, az eperjesi kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben, a hivatalos órák tartama alatt megtekinthető árlejtési feltételekben részletezett 600 frtnyi költségelőirányzati összeg keretén belül foganatosítandó munkálatok biztosítása iránt az eperjesi kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben f. é. **október hó 5-ik napján d. e. 10 óra**kor zárt írásbeli ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről a vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy bánatpénzül leteendő a költségelőirányzati összeg 10%-a; továbbá, hogy a zárt írásbeli ajánlatok csakis a szóbeli árlejtésre kitűzött időpontig fogadtnak el.

Kir. Ügyészség Eperjesen, 1898. szeptember 15-én.

Grynaeus Géza,
kir. ügyész.

Egy képezdésznő

a délutáni órákban

magánórákat ad

elemi iskolai gyermekek számára.

Czím a kiadóhivatalban.

Nincs többé lábfájás,

sem tyúkszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés! Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott

Asbest-talpbéléssel
látja el.

Párja: egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. — Az Asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, (köszönetnyilvánítások) ingyen.

„Általános Asbestárúgyár betéti társaság”, Budapest, I., Sziv-utca 18.

Egyedüli elárúsító raktár:

Grossmann Ármin, Eperjesen
bőr- és cipésszellék kereskedésében.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri
gőzforgalom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajütiroda: Bécs, I., Kolowratring 9.
Fedézetiroda: Bécs, IV., Weyringasse 7/a.

I. Cajüte:	II. Cajüte:
Április 1-től Okt. 31-ig	Aug. 1-től Okt. 15-ig
290—400 Mk.*	200 Mk.
Nov. 1-től Márcz. 31-ig	Okt. 16-tól Julius 31-ig
230—320 Mk.	180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elegáncsiája szerint.

823. a/ sz.
ex 1898.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az eperjesi m. kir. államépítészeti hivatal területén levő Budapest—Kassa—Zboró ország-határszéli és Miskolcz—Gerenda—Szvidnik ország-határszéli állami közutakon 1899., 1900., 1901., 1902., 1903. és 1904. években eszközöndő **kavics-szállítás** biztosítása végett a folyó 1898. évi **október 24-én** a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségeiben zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címelve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap **délelőtt 10 órájáig** nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékán a címzés felett világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közút neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni s egyúttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közúti vonalra külön ajánlat nyújtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Úgy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látandó el, és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehetők, illetve megtekinthetők.

Eperjesen, 1898. évi szeptember hó 26-án.

Dobiás Ede,
kir. főmérnök.

Le Griffon
Le Griffon Exquisit
Le Sublime
Specialité
Elyseé

a
legjobb
valódi
francia
szivarka-
papír
és
szivarka-
hüvely

K A P H A T Ó

az ország minden jobb kereskedésében.

Gyári főraktár és kizárólagos nagybani eladás:

GOLDZIEHER GÉZA, BUDAPEST

V., Sas-utca 29. szám.

Előfizetési ár
negyedévre 1

Hirdetési díj: Három
tízért jutányosabb. Bélyeg

A gazdaság

Sárosvármegye gazdaságának fejlődése. Részlet a mezőgazdaságunkról. Hiszen a mezőgazdaságunkkal mindig egyetemesen foglalkoztunk, hazánkat eleve az itt talált s képtelen népelepedig a talajt erdőtől, a levélnéptelenítő mól s a sivatag m — hazánkon v sel fenyegető — ben is gyászos járás és a törz gazdaságunkat hová a török és II. Rákóczy harczeitól szer sági károkat. vármegye sors pedig ennek embere, kikből 37,000 frtnyi az egész várm gazdasági életet szolja szeméin az egy nagy totítás érdekét valóságos gya országot Aus mezőgazdaság melyekre az csak magas k ban kivinni n termények ár szerint megsz például Krajn nároknak s Ezen igazságt ember bort a úgy vihett is kivitt. Az történetében pontot jelent getlenségét vi felelős; s ug a robotos jó javára gyüm föld megmiv felelősséget a Ekként a múltból szárt pótlására köt közössége egy zeti életet, együtt örüljőségénél erős tudomású k mezőgazdasá állami életün ságunk szolg tünknek euró ezelőtt nem dott eszközö Így fogva minden haza megyénk pé értelemmel r tása, vármeg keneyebb ágá tekintélyes h